

СЛОВО

в неделя 22-ра след Петдесетница

Произнесено в руската църква "Св. Пантелеймон" в Княжево

За любовта към ближните и за понасянето на скърбите

ДНЕС на Божествената литургия в евангелското четиво светата Църква предложи на вашето внимание, мои възлюбени в Христа чеда, притчата на Спасителя за богатата и бедния Лазар (Лука 16:19-31). В тази притча Господ ни показва какви вечни адски мъки в геената огнена очакват онези, които по време на земния си живот не са оказвали състрадание на бедстващите хора, на нищите и болните, въпреки че са имали пълната възможност да сторят това.

Ясно е, че с тази притча Господ ни призовава да изпълняваме една от най-главните Негови заповеди - тази за любовта към ближните. С цялото си сърце да откликнем на Божия призив, защото както неговото отхвърляне води след себе си вечни адски мъки, така неговото приемане и изпълняване на дело през целия ни живот, ни съединява навеки с Христа за вечно райско блаженство.

Не случайно на Тайната вечеря Господ многократно умолявал Своите ученици да се обичат един друг. Той дори считал тази любов за отличителен признак на Своите истински последователи, което изразил с думите: *По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако любов имате помежду си* (Йоан 13:35).

О, как тези Христови слова винаги и неизменно са се потвърждавали в живота на светите люде и особено на великите Божии угодници! Тази любов на ап. Павел към ближните го подбудила да каже в Посланието си до филипци: *Защото за мене животът е Христос, а смъртта - придобивка... кое да предпочета, не зная. Обладаят ме и двете: желая да се освободя и да бъда с Христа, защото това е много по-добро; но да оставам в плътта е необходимо за вас* (Филип. 1:20-24). Подтикван от тази любов, св. ап. Павел бил готов да се лиши дори от вечното си спасение, само и само да се спасят неговите братя израилтяни. Ето защо в Посланието си до римляни той казва: *...че ми е голяма скръб и непрестанна мъка на сърце; молил бих се сам аз да бъда отлъчен от Христа за братята си, мои сродници по плът, които са израилтяни* (Рим. 9:2-4).

И всички истински последователи на Христа, подобно на ап. Павел, са имали за своя най-отличителна черта любовта към ближните. Те се стремели към това - не само те, но и всички други да наследят най-висшето за нас благо - вечното спасение с неговото безкрайно райско блаженство в Небесното Христово царство. Затова ден и нощ те изливали тази своя любов в непрестанни горещи молитви, като умолявали Бога да дарува на всички спасение. Естествено хората, които не вярват в Христа и в Неговото вечно, блажено Царство, не признават ценността на тази свята любов. Затова те дори считат светите хора за егоисти. Тази любов, обаче, макар сега да не се вижда от всички, е най-реална действителност и е твърде спасителна за нас. И това ще се открие след смъртта ни, когато много неща, изглеждащи днес за мнозина неразбираеми, ще станат за нас ясни и понятни.

Впрочем на Божиите угодници е присъща като отличително свойство и друг трогателна проява на християнската любов, която усещат дори недуховните хора. Имаме предвид тяхното строго отношение към самите себе си и снизходително отношение към недостатъците на ближните. Св. ап. Павел в Посланието си до галатяни казва: *Понасяйте един другиму теготите, и така изпълнете закона Христов* (Гал. 6:2). Как трябва да разбираме тези апостолски думи? Според светоотеческото тълкование тук под израза *понасяйте един другиму теготите* трябва да разбираме нашето

снизходително отношение към недостатъците на ближните, чрез което именно се проявява в живота ни изпълнението на целия християнски закон, на цялата същност на християнството.

Дивно въплъщение на тези слова бил, подобно на ап. Павел, и великият Божий угодник преп. Серафим Саровски. Сам той се хранел три години само с тревата снит, а за сестрите от Дивеевската обител, която ръководел, се грижел да се хранят с хляб до ситост. Една от сестрите, изпаднала в униние от големите физически трудове, посъветвал да слага хляб под възглавницата си, за да може да вкусва от него и през нощта. Сам той се молел денем и нощем, а за сестрите от Дивеевската обител умолявал игуменката да съкрати молитвеното правило, не желаейки да ги обременява, като немощни и слаби, с продължителен молитвен подвиг. В навечерието на своята смърт преп. Серафим за последен път дошъл в църквата, поклонил се на всички икони от иконостаса, простил се с всички братя, причастил се със светите Христови Тайни и след това отишъл при игумена. Преподобният беседвал с него в продължение на цели два часа. И за какво беседвал св. Серафим? Той умолявал игумена да се отнася снизходително към младите, духовно неукрепнали монаси, към техните недостатъци и да ги подкрепя с любов в борбата със страстите, в подвига за целомъдрие и за служение на светата Църква. Ето с какво били заети умът и сърцето на преп. Серафим преди смъртта му. Така, до последното си издихание той обичал ближните и цялото му същество било проникнато от тази любов.

Ето защо Господ изливал върху преп. Серафим цялата Си Божествена любов, изпълнявайки Своите непреходни слова: *с каквато мярка мерите, с такава ще ви се отмери* (Мат. 7:2). Заради тази любов Господ удостоявал преподобния с поразителни видения и откровения и го сподобил с дивна кончина. Затова след неговата смърт, при необикновена божествена светлина, която се разливала през нощта по цялото небе, ангели възнесли душата на саровския подвижник към престола на Св. Троица за вечна непрестанна радост в Небесното Христово царство.

Знаменателно е, че дори при наличието на велики подвизи ние никога няма да наследим това блаженство, ако нямаме християнска любов към ближните. Какво може да бъде по-изумително от подвига на девството? Обаче според Христовото учение дверите на царския Небесен чертог ще бъдат затворени за нас, ако ние, прекарвайки девствен живот, нямаме любов към ближните (срв. Мат. 25:1-12). А св. ап. Павел казва: *И да раздам всичкия си имот, да предам и тялото си на изгаряне, — щом любов нямам, нищо ме не ползува* (1 Кор. 13:3).

Ето защо, по думите на Господа, ако през земния си живот не изпълняваме Неговата заповед за любов към ближните, на Страшния съд ние ще бъдем осъдени на вечни мъки.

Но някой може да каже: "Ако така стоят нещата, то защо трябва да пазим вярата в Христа и да се стремим към придобиване на други християнски добродетели? Не е ли достатъчно да имаме само любов, за да се удостоим с вечното спасение?"

Такива въпроси възникват само у онези, които нямат никакво понятие за християнския духовен живот. Може ли да се изкачиш на планината, без да минеш през подножието и? Разбира се, че не може. Също така не може без основата на всички християнски добродетели, т.е. без искрена вяра в Христа, да се достигне върхът им -любовта. Ето защо Господ е казал: *Който повярва и се кръсти, ще бъде спасен, а който не повярва, ще бъде осъден* (Марк 16:16). Та нали само при наличие на вяра, разбира се православна, Господ ни изпраща чрез Тайнствата на светата Църква спасителната възраждаща благодат на Светия Дух, която ни дава сили да изпълняваме всички Божии заповеди, следователно и заповедта за любовта. Ясно е, че без православна вяра ние не можем да сторим нищо добро, затова и Господ е казал: *Без Мене не можете да*

вършите нищо (Йоан 15:5). Но това не е всичко. Ако отхвърлим православната вяра, ние не само ще се лишим от божествена сила за изпълняване на заповедта за любовта, но още тук, в земния живот, ще бъдем отлъчени от Бога и ще се намираме под проклятие, както казва ап. Павел: *Но ако дори ние, или ангел от небето ви благовестеше нещо по-друго от това, що ние ви благовестихме, анатема да бъде* (Гал. 1:8).

Оттук става ясно защо еретиците и сектантите, например евангелистите, баптистите, съботяните, нямат истинска християнска любов и дишат такава злоба и ненавист към Православната Църква, към нейните свещенослужители и истинските и последователи.

И тъй, нека помним, мои възлюбени в Христа чеда, че *без вяра не е възможно да се угоди Богу* (Евр. 11:6), че без православна вяра няма благодат, няма и истинска любов към ближните, а има само гибелен егоизъм или само празни думи за любов, както е при еретиците и сектантите. Затова нека щателно полагаме усилия да пазим свято и неотклонно православната вяра, та заедно с нея у нас винаги да има благодатна и истинска любов към ближните, и особено към бедните и болните.

Ето към това ни призовава светата Църква чрез днешното литургийно евангелско четиво.

В същото евангелско повествование за богаташа и бедния Лазар намираме и друг призив на Църквата, в който тя ни увещава да търпим болестите и бедността дори до края на нашия земен живот, ако Богу бъде угодно да ни изпита чрез такава горчива участ. Имало е, има и ще има такива страдалци, които по своя безпросветен и безотраден живот са подобни на бедния Лазар. Той не получил от Бога благодатта на изцелението. Той бил оставен и от хората без всякаква помощ, та да изпие до дъно чашата на страданията. Само псетата идвали при него и ближели раните му. Но вижте с каква неизказана радост завършил този горчив и мъченически живот на Лазар! Едва той умрял, и ангели в същия час възнесли душата му в лоното Авраамово за вечно райско блаженство.

Затова, възлюбени, нека не считаме за нещастни онези от нас, които търпят без ни най-малка утеха и облекчение болести, бедност и всякакви други бедствия. Нека винаги съзнаваме неизменната християнска истина, че Господ ни изпраща всевъзможни скърби, не за да ни погуби, а за да ни очисти от всички наши страсти, пороци и грехове и да ни направи участници в Своето блажено вечно Царство.

Освен това не бива да забравяме, че претърпяването без отрада и без прекъсване само на беди и напасти в живота е жребий на особени Божии избраници и силни Божии раби. А ние, като слаби и немощни, още тук, в земния си живот, няма никога да бъдем оставени без утеха и без благодатна помощ. Ето защо Господ казва на всички нас: *Ще забрави ли жена кърмачето си, не ще пожали ли сина на утробата си? Но, ако би и забравила тя, аз няма да те забравя* (Ис. 49:15). *Няма да те оставя, нито ще те напусна* (Евр. 13:5; Иис. Нав. 1:5). Само да не оставяме Бога в скърбите си, т.е. да пребиваваме винаги в истинската православна вяра, в истинската християнска любов към ближните и неотклонно да изпълняваме всички Божии заповеди. Тогава ние ще наследим вечното спасение с неговото непрестанно райско блаженство, а и в този временен живот Господ няма да ни остави без Своето Божествено утешение в нашите скърби и ще изпълни над нас Своите непреходни слова: *Ако спазите Моите заповеди, ще пребъдете в любовта Ми... за да пребъде Моята радост във вас, и радостта ви да бъде пълна* (Йоан 15:10-11), т.е. съвършена. Амин.